

La peça que no encaixava

Rodoneta

GUIA PEDAGÒGICA

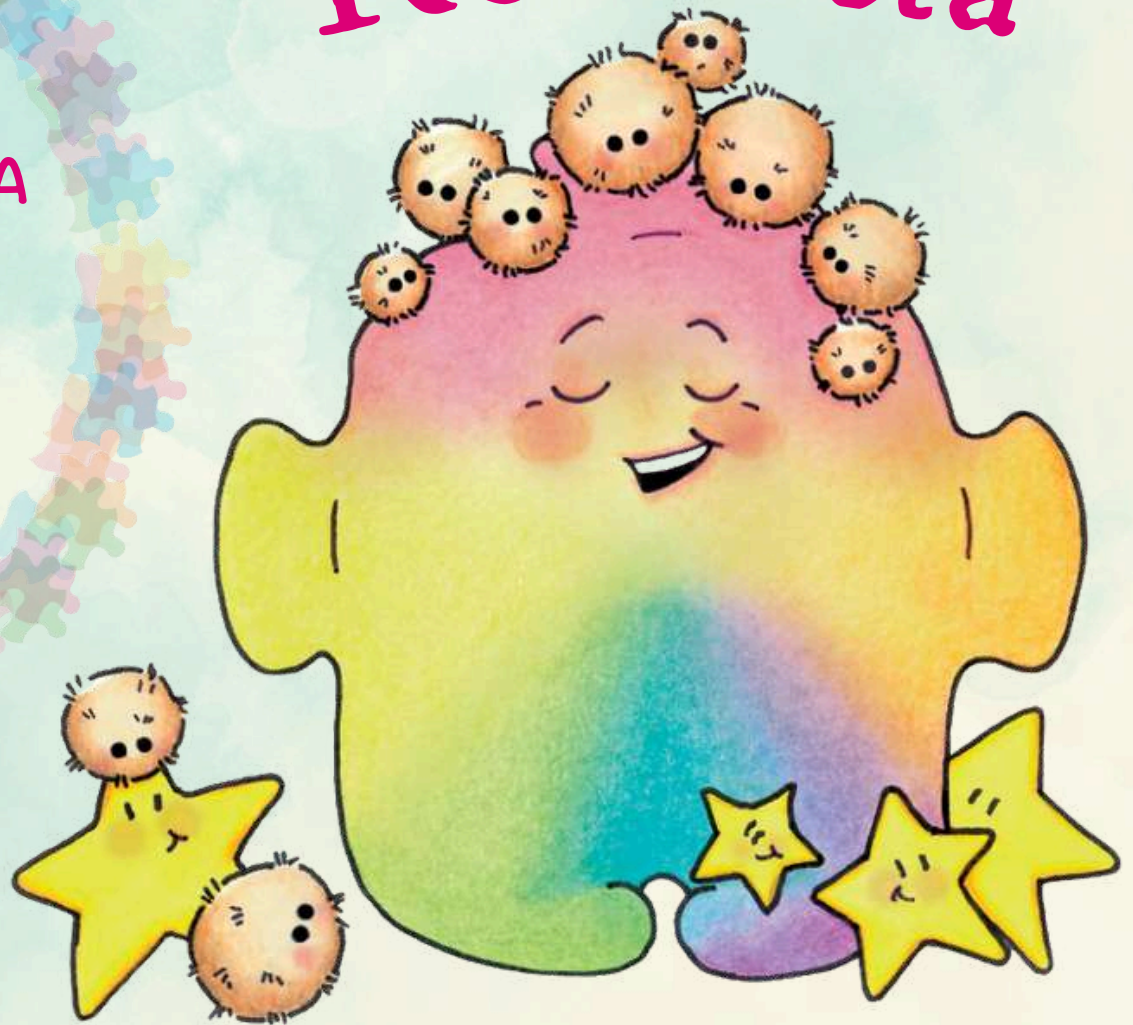
Conte i audiconte

Edat recomanada: 3-7 anys (Infantil)

Format: conte + àudio-conte

Durada orientativa: 25-40 min

@mic

FINALITAT I VALORS QUE ES TREBALLEN

Aquesta guia està pensada per a mestres d'infantil i cicle inicial, professionals de suport (EAP/CREDA) i famílies.

Ofereix un marc general i propostes per treballar promoció lectora, comprensió activa, imaginació i valors per prevenir el bullying, l'exclusió, la pressió per encaixar... entre altres.

L'objectiu és generar conversa i activitats breus però significatives al voltant de la diferència, el rebuig i la convivència.

- Valors i enfocaments clau:
- Bullying i exclusió: identificar burles, etiquetes i expulsions del grup.
- Diferència i pertinença: no cal ser igual per formar part d'un grup.
- Igualtat i equitat: la justícia no sempre és "tractar igual", sinó "fer lloc perquè tothom pugui participar".
- Empatia i assertivitat: posar límits al maltracte i defensar el dret a encaixar.
- Reparació: si ens equivoquem, ho podem corregir i continuar.

QUÈ APORTA AL DESENVOLUPAMENT LECTOR I LINGÜÍSTIC

El conte potencia la lectura emergent i la competència narrativa mitjançant una estructura clara (inici-problema-solució), repeticions i personatges amb veus marcades. En format àudio, afavoreix l'escolta activa, l'atenció sostinguda i la construcció d'imatges mentals.

- Contribucions principals:
- Competència narrativa: seqüenciar (primer-després-final) i reexplicar.
- Comprensió activa: literal (record), inferencial (causa-efecte i intencions) i imaginativa (crear alternatives).
- Vocabulari: paraules riques i expressions amb càrrega emocional (burla, exclusió, pertinença).
- Metacognició: "semàfor de la comprensió" per identificar què hem entès i què cal revisar.
- Funcions executives: torns, planificació simple, autoregulació i flexibilitat.

APLICACIÓ A L'AULA

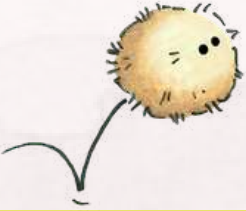
Ritual recomanat: 20-30 minuts

MOMENT	TEMPS	QUÈ FEM
Abans	3-5 min	<p>Activem prediccions i preparar el grup per escoltar/gaudir del relat.</p> <ul style="list-style-type: none">• Pregunta d'entrada: "Què vol dir encaixar?"• Predicció: "Què pot passar si una peça és diferent?"• Acord de convivència curt: "Escoltem, no riem dels altres, i si algú se sent malament, ho diem."
Durant	12-15 min	<p>Mantenim l'atenció amb una sola consigna d'escolta.</p> <ul style="list-style-type: none">• Tria UNA consigna (no més):• Quan aparegui una frase d'exclusió ("fora!", "no encaixes"), aixeca un dit.• Quan algú ajudi o defensi la Rodoneta, posa't la mà al cor.
Després	7-8 min	<p>Conversem i comprenem:</p> <ul style="list-style-type: none">• Quins personatges o grups troba la Rodoneta? Què li diuen?• Per què la fan fora? Com creus que se sent? Què els fa canviar?• Què faries tu per ajudar-la a encaixar? I si fossis una peça del grup?

Si disposes de 40-50 minuts, afegeix una extensió creativa (10-20 min):

Teatre, dibuix seqüenciat, joc de vocabulari o manualitat.

ACTIVITATS DE VALORS, VOCABULARI I LLENGUATGE

Valors treballats: Igualtat i equitat

- Igualtat: tothom rep el mateix.
- Equitat: tothom rep el que necessita per participar.
 - Frase clau per treballar l'equitat:
 - "Encaixar de veritat és quan tothom decideix moure's una miqueta per fer lloc."

Exemple a classe/casa: Si tothom juga a un joc, potser algú necessita un torn més llarg, una ajuda o un espai diferent per poder-hi ser. Això és equitat.

Paraules estrella

Tria 2–4 paraules riques del conte i treballa-les amb context, dibuix i frase.

- **encaixar / no encaixar**
- **diferent / igual**
- **fer lloc**
- **burla / respecte**

Escriure en dues s columnes a la pissarra o en un full:

- **Fan mal:** fora, no encaixes, riure's, insultar.
- **Ajuden:** vine amb nosaltres, provem-ho, fem lloc, gràcies.
- **Objectiu:** prendre consciència del poder del llenguatge i generar alternatives respectuoses.

Altres activitats

- **Gest:** inventem un gest per "fer lloc" i el repetim durant la sessió.
- **Dibuix:** "Dibuixa com és una peça que se sent fora i una peça que se sent dins."
- **Frase model (5–7):** "Jo puc fer lloc quan..." / "Em sento que encaixo quan..."

ACTIVITATS I JOCS (AULA I CASA)

El semàfor del tracte

Edat: 3-7 anys

Materials: cartolines verd/groc/vermell

Activitat:

- L'adult diu 4–6 situacions (del conte o quotidianes).
- L'infant/classifica: Verd = ajuda; Groc = dubte/ho parlem; Vermell = fa mal (bullying).
- Tanquen amb una alternativa: "Què podríem dir/fer en lloc d'això?"

Inventem un encaix nou

Edat: 3-7 anys

Materials: peces de cartró (cercle/ quadrat/triangle) o blocs/LEGO.

Activitat:

- Construeix un "puzle" on una peça rodona no encaixa.
- Repte d'equitat: el grup ha de "moure's una miqueta" (reordenar peces, fer espai, canviar forma).
- Conversa final: "Què hem canviat nosaltres perquè ella hi pogués ser?"

Teatre de peces

Edat: 3-7 anys

Materials: retalls de cartró amb formes; cinta o palets.

Activitat:

- Representar 2 escenes: (a) la Rodoneta és exclosa; (b) el grup fa lloc.
- Rol: una figura (p. ex. "la Filomena") modela assertivitat: "Això no està bé" i proposa alternativa.
- Tancament: "Quina frase ajuda?" "Quina fa mal?"

Mapa d'història

Edat: 5-7 anys

Material: Plantilla amb 4 icones: Personatges / Lloc / Problema / Solució (+ Final opcional).

Activitat:

- Reexplicar amb coherència i consolidar comprensió inferencial (causa–efecte).

La pedra de colors

Edat: 5-7 anys

Material: una pedra plana pintada de vermell per una banda i verda per l'altra.

Activitat:

- Per torns, cada infant explica una cosa que el fa sentir fora del grup amb banda vermella. Un altre company la gira i proposa una solució.

Pacte del grup

Edat: 5-7 anys

Material: fulls i colors

Activitat: Dibuixem 3 normes de casa/classe

- No deixem ningú fora del joc.
- Si algú és diferent, fem lloc.
- Si ens equivoquem, ho arreglem i continuem.

ADAPTACIONS I PROPOSTES

1

INFANTS DE 3-5 ANYS

- Treballar emocions bàsiques: trist/alegre, sol/acompanyat.
- Preguntes simples: "Com se sent?" "Què necessita ara?"
- Suport visual: 3 imatges (Rodoneta / grup / fer lloc).
- Pausa motriu curta si cal (30–60s): estirar, respirar, sacsejar mans.

2

INFANTS DE 5-7 ANYS

- Introduir igualtat vs equitat amb exemples quotidians.
- Reexplicar en 4–5 vinyetes amb connectors: perquè, després, però.
- Semàfor de comprensió: verd/groc/vermell (què he entès i què cal revisar).

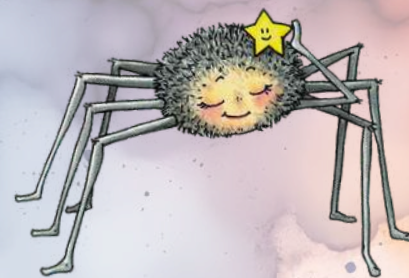
3

PROPOSTES PER AUDIOCONTE

- Objectiu: transformar l'escolta en una experiència activa i significativa.
- Pausa intencionada després d'una frase d'exclusió per preguntar: "Això ajuda o fa mal?"
- Canvi de to de veu per diferenciar personatges i emocions (model d'empatia).
- Paraula repetida (àncora): "encaixar" / "fer lloc" perquè els infants la detectin.
- Activitat d'imatge mental: "Tanca els ulls 5 segons i imagina com és la Rodoneta; després ho descrivim."

“Encaixar no vol dir ser igual.
Encaixar és quan el grup també es
mou una miqueta per fer lloc.”

@mic